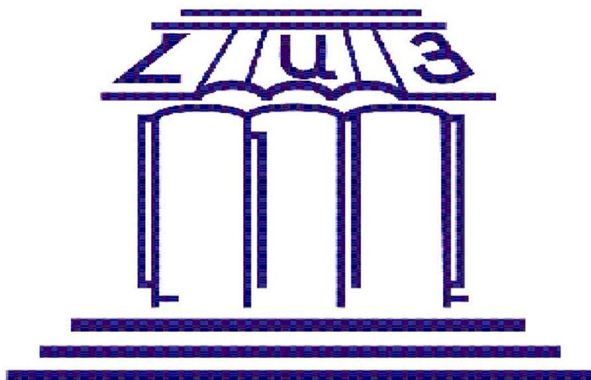

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Ե. ԲԱԳՐԻՑԿԻՅ

Թարգմ. Վ. Ն.

ԱՌՐԴԱՅԻՆԻ ԱՍԿՐՈՂԸ

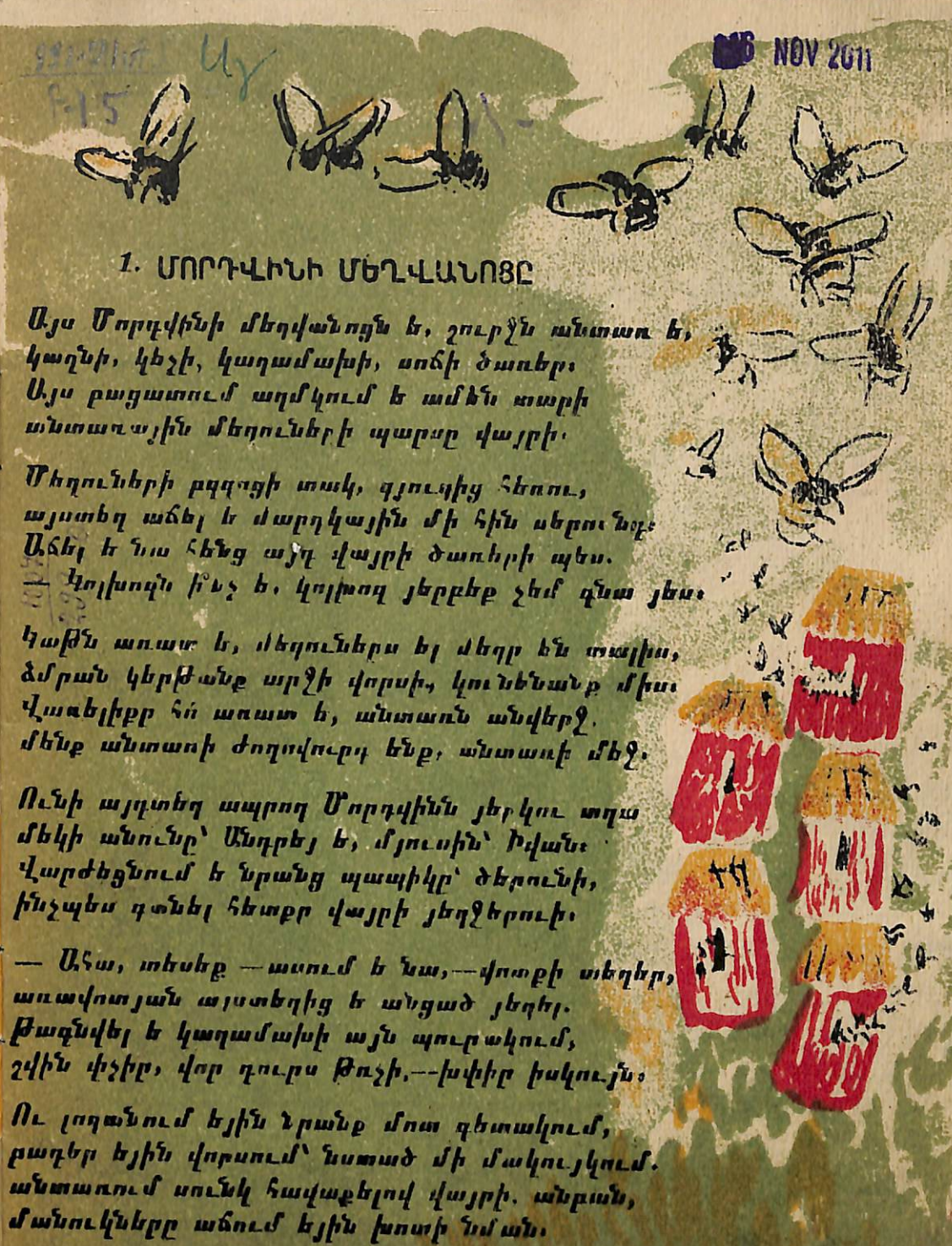
891.75

F-15

ՊԵՏՆԻՍ 1932 ՅԵՐԵՎԱՆ

2638

NOV 2011

1. ՄՈՐԴՎԻՆԻ ՄԵՂՎԱՆՈՅԸ

Այս Մորդվինի մեղվանոցն է, շուրջն անտառ է,
կաղնի, կեչի, կաղամախի, սոճի ծառեր:
Այս բացատում աղմկում է ամեն տարի
անտառային մեղուների պարսր վայրի:

Մեղուների բզդոցի տակ, գյուղից հեռու,
այստեղ աճել է մարդկային մի հին սերունդ:
Աճել է նա հենց այդ վայրի ծառերի պես:
— Կոլխոզն ինչ է, կոլխոզ յերբեք չեմ գնա յես:

Կաթն առատ է, մեղուներս ել մեզր են տալիս,
ձմրան կերթանք արջի փորսի, կուսենանք միս:
Վառելիքը հո առատ է, անտառն անվերջ,
մենք անտառի ժողովուրդ ենք, անտառի մեջ:

Ունի այդտեղ ապրող Մորդվինն յերկու տղա
մեկի անունը՝ Անդրեյ է, մյուսին՝ Իվան:
Վարժեցնում է նրանց պապիկը՝ ծերունի,
ինչպես գտնել հետքը վայրի յեղջերուի:

— Ահա, տեսեք — ասում է նա, — փոքրի տեղեր,
առափոտյան այստեղից է անցած յեղի:
Թափնվել է կաղամախի այն պուրակում,
շվին փչիլը, փոր դուրս թռչի, — խփիլ իսկույն:

Ու լողանում եյին նրանք մոտ գետակում,
բաղեր եյին փորսում՝ նստած մի մակույկում:
անտառում սունկ հավաքելով վայրի, անբուն,
մանուկները աճում եյին խոտի նման:

2. «ՄՈՐԴՎԻՆԻ ԱՍՏՂԸ»

Գետի ափով քիչ իջիր ցած
աջ կողմ թողած խոպան մի դաշտ,
անցիր ներքև, այնտեղ փռված
կա մի կոլտոգ, - «Մորդվինի ապտղ»:

3. ԿՈՒՄՈՂՆԻԿՆԵՐՆ ԱՍՈՒՄ ԵՆ

Կոլխոզնիկներն ասում են ին ուսուցչին,
— անտառներում, ուր աճում են կեչին, սոճին,
մեղու պահող մորդվինները մոտը հրմի
մանուկներ կան առանց գործի և ուսումի.
դու, ուսուցիչ, լավ կլինի մի որ գնաս,
այդ անտառի մանուկներին հավաքես, գաս:

4. ՌԻՍՈՒՑԻԶՆ ԱՆՏԱՌՈՒՄ

Ուսուցիչը փախավ գնում և առաջ,
անտառը խիտ է, ծառ ու խոտ առատ:
Վերադառնալու ժամն արդեն հասավ,
բայց նա անտառում մարդիկ չտեսավ:

միայն ծառերի կոճերը տրտում,
հեռվից նման են լուռ նստած մարդու:
Մութը իջնում է. Ծառերն են խոչում,
մըջն է, յեջերմ. ն խոտերը շարժում:
Խոշկից թռավ. սլացավ բոռ բուն:
Յերկյուղայի յե, պետք է դառնայ տուն
Բայց ահա, հեռվից, մի ծաղիկ նման
յերևում է մի լուսով պատուհան:

5. ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ ՄՈՐԴՎԻՆԻ ՏԱՆԸ

Մորդովինի տունը ցածրիկ է,
փայտե պատերն իրարու մոտ,
ճրագի ծխով տունը լիք է,
գերան ու պատ ծխոտ, մրոտ:

Ուտար մարդ է յեկել ախոր,
ախոր հյուր կա նրանց տանը,
դրանից նայում են և յտում
փոքրիկ Անդրեյն ու Իվանը:

Ուսուցիչը ծանր նստել,
հանգարտ ուտում է կաթ ու հաց,
գրուկում է իրենց հոր հետ,
հայրը նրա դեմն է նստած:

— Հիմա արդեն, — ասում է նա, —
հիմք ենք դնում շատ նոր բանի,

պետք է տանեմ ուսուցման
ձեռ Անդրեյին և Իվանին:

— Համաձայն եք, — հարցնում է նա
և մնում է անպատասխան.
պատասխան են սպասում հիմա
նաև յերկու փոքր երեխան:

Հայրը լուռ է. բայց ճրագը
պլպում է, կարծես ասում.
— Իվան, Անդրեյ, պետք է գնաք,
պետք է գնաք առնեք ուսում:

6 ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՐՇԱԿ

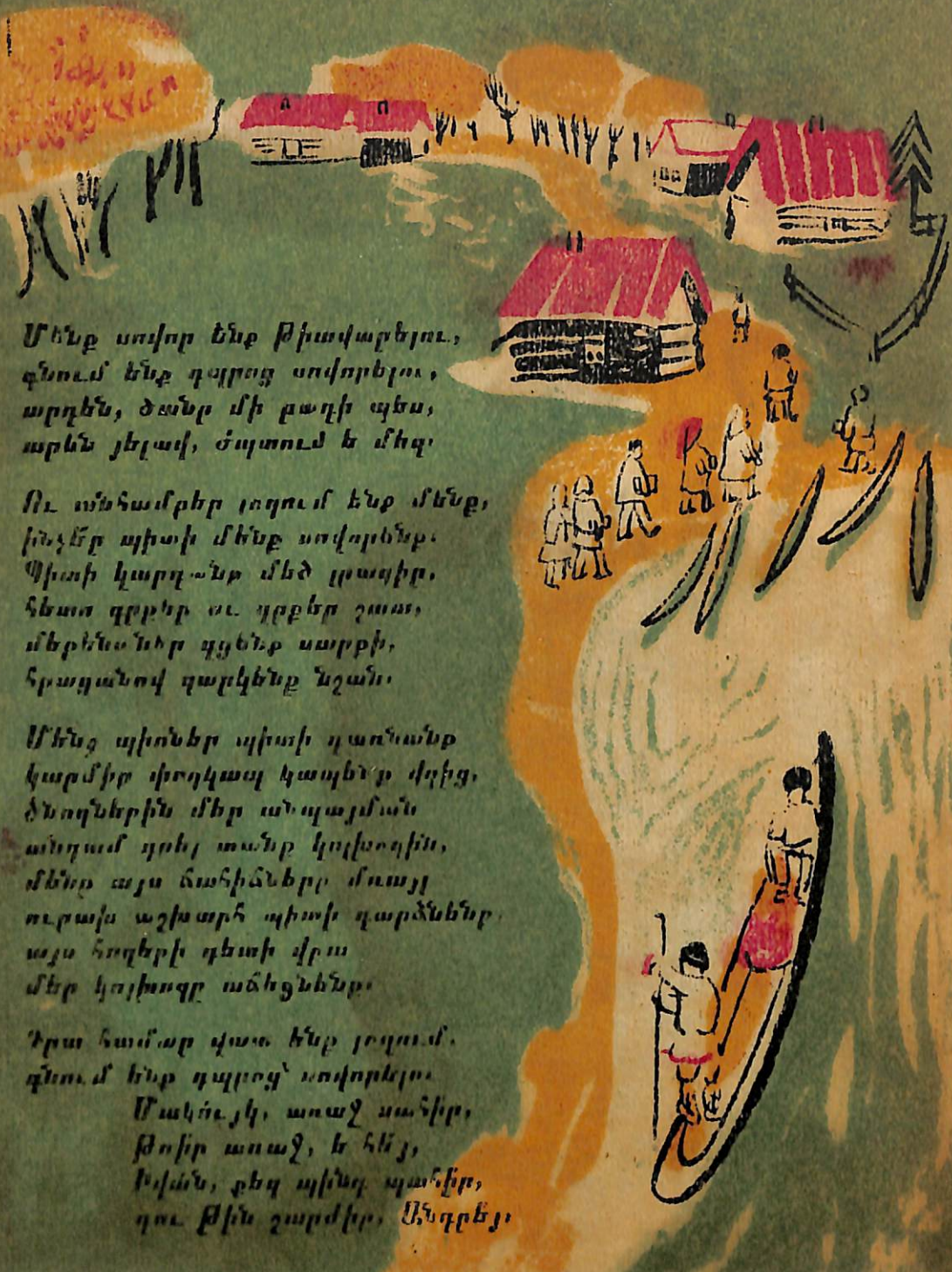
Մառերը դեղնել են արդեն,
բամին տերևներն է տանում,
չորացել են թփեր, խոտեր,
գիշերները բուռն է վայում:
Դեղին աշունն յեկավ, հասավ.
սկսվեց դպրոցական արշավ:

Անդրեյն և Իվանն իրենց մակույկով
լողում են ներքև գիտակով.
դեկավարում են յերկու հագով,
անտառի, ճահիճի կողքով
լողում են և չեն հոգնում.
դեպի կոլխոզ են գնում:
Մակույկի հատակին նրանց
գրքերն ու տետրերն են դրած.
Թիավարում են, գնում ներքև,
յերգում են իրենց հնարած յերգը:

— Ձերական ուժեղ շարժիր,
բշիր մակույկը աջ,
այս կողմ, այն կողմ քաշիր,
յեղեգնուտ է առաջ:

Մակույկ, հանդարտ սահիր,
առաջ լողա անահ,
Անդրեյ, քեզ պինդ պահիր,
դու թին շարժիր, Իվան:

Մենք սովոր ենք թիափարելու,
գնում ենք դպրոց սովորելու,
արդեն, ծանր մի բաղի պես,
արևն յելալ, ժպտում ե մեզ:

Ու անհամբեր լողում ենք մենք,
ինչե՛ր պիտի մենք սովորենք:
Պիտի կարդա՞նք մե՛ծ լրագիր,
հետո զբո՛րիք ու զբո՛րիք շատ,
մերենո՞ւնք պցենք սարքի,
հրապանո՞վ զարկենք նշան:

Մենք պիտենք պիտի դառնանք
կարմիր փողկապ կապենք փղից,
ծնողներին մեր անպայման
անդամ դրե՛լ տանք կոլխոզին,
մենք այս ճահիճները մուռյ
ուրախ աշխարհ պիտի դարձնենք,
այս հողերի դեռի վրա
մեր կոլխոզը աճեցնենք:

Դրա համար պատ ենք լողում,
գնում ենք դպրոց՝ սովորելու:
Մակու՛յկ, առաջ սահիր,
թո՛ր առաջ, ե հենչ,
Իվան, քեզ պինդ պահիր,
դու թին շարժիր, Անդրեյ:

7 ԴՊՐՈՑՈՒՄ

Հուսամուտը մե՛ծ, ապակուց,
հատակն ինչքան մաքուր սրբած,
նստարանները՝ շարած մաքուր,
մանուկները՝ շարքով նստած:

Պատին փոքրիկ դրոշակներ
հասած կարմիր պտուղի պես,
ուսուցիչը հանդարտ կանգնել,
ցույց ե տալիս տառերը մեզ:

- ա. — Իսկական փոքրիկ սանր ե,
- բ. — մի փոքրիկ փոցի՛ն նման,
- գ. — ինչի՞, յե նման, Անդրեյ,
- դ. — ինչի՞ յե նման, Իվան:

8. ԻՆՁ ԵՆ ԴԱՌՆԱԼՈՒ ՅԵՐԵՄԱՆԵՐԸ

Գարնանն ու աշնանը մակույկով
լողում են գետակով նրանք,
ձմրանը սահում են դահուկով,
դպրոց են գնում շարունակ:

Կսովորեք դուք, Կանցնեն տարիներ,
կգնաք Մոսկվա, յետ կգար ալպես՝
Իվանը դարձած կարմիր ինժիներ,
Անդրեյը դարձած լուրջ գյուղատնտես:

Կշտապեք տեսնե՛լ տունը հայրենի.
կրժպտան ծանոթ ճամբան ու դետակ-
անա կոլխողի մարգերը դեմի
ու մեղվանոցը, ո՛ր վորքան փեթակ:

Ահա մի տնակ՝ աստղը ճակատին,
աշնտեղ կոլխողի հին մեղվասպանն է,
շուներ հաջոցով ձեզ վողջույն կասի,
մի մարդ դուրս կըգա,— ո՛ր նա ձեր հայրն է:

Ձեզ ներս կտանի, կոլխողի բաղբը
և անուշ մեղրից ձեզ բաժին կտա,
հետո յերեքով կերգեք շատ բարձր,
գետն ու անտառը ձեզ հետ կըխնդան:

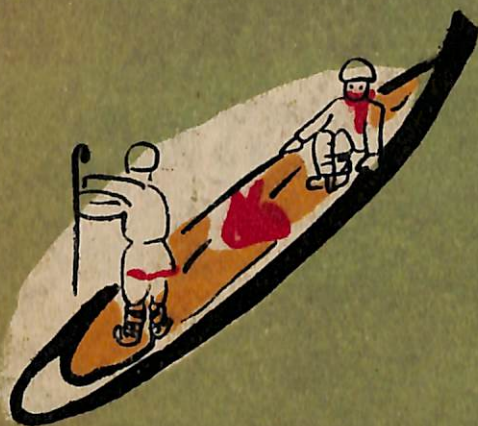
ԳԻՆԸ ԿՈՊ.

2638

ՇԱՊԻԿԸ Տ. ՄԱՎՐԻՆԻ
ՆԿ. ՆԻՆԱ ՊԱՄՅԱՏԵԽ-ԿԱՇԵՆԻ

Э. Багрицкий
Звезда Мордвина

Гиз ССРА Эривань 1932

Ինտերնացիոնալ Ն 202 Կլաւդիոս. Ն 7076 (Բ) Տիւրմ 4000
Վիճ. պեռնրաւի պառ. Ն 266